

Hodnocení vedoucího diplomové práce – teoretická část

Jméno a příjmení studenta	BcA. Erik Dudinský		
Studijní program	Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimédia a design/Reklamní fotografie		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2020/2021
Název práce	Manipulace v současné fotografii		
Vedoucí práce	MgA. Ing. Evžen Sobek		

Fakt, že fotografický obraz přináší vysoce věrné zobrazení reality, se jevil od dob svého vzniku jako jedna z jeho největších předností. Běžný pozorovatel tak již ve 40. letech 19. století implicitně dospěl k přesvědčení: fotografie = pravda. Prakticky od stejného okamžiku se však objevují fotografie, které této situaci využívají a předkládají divákovi obrazy účelově inscenované či pozměněné tak, aby pozorovateli předaly vykonstruovaný obsah, který tento pokládá za objektivní sdělení. Záměry autorů takových snímků byly a jsou různé a v dnešní době globální obrazové komunikace se problém autenticity fotografického obrazu objevuje se stále větší naléhavostí.

Erik Dudinský se problematikou manipulované informace zabývá i ve svých jiných projektech, v teoretické diplomové práci se rozhodl analyzovat problematiku manipulované fotografie v současném světě. Text je rozdělen do čtyř kapitol – Manipulace fotografií, Manipulace obsahem fotografie, Dopady manipulace ve světě a Akceptovaná manipulace. V první kapitole v krátkém historickém exkurzu pro názornost popisuje tři ikonické příběhy, kdy autoři své fotografie z nejrůznějších důvodů pozměnili tak, aby divák dostal zamýšlené sdělení (Bayard, Hicks, Chalděj). Z pokračování kapitoly je relevantní zejména poznámka o cenzuře v současných médiích vycházející ze společenských, ekonomických či politických tlaků či téma manipulace fotografií za účelem prosazení osobních ambicí fotografů – zde se jistě otvírá velký prostor pro hlubší analýzu problému. Kapitulu následně Erik Dudinský uzavírá konstatováním, že dochází ke krizi důvěry ve fotografii či v informační kanály vůbec a je nutný „fact checking“, ověřování zpráv z více zdrojů. Zde by kvalifikovanější zdůvodnění či fakty podložená analýza krize důvěry byla jistě žádoucí. Vysoce relevantní jsou témata druhé kapitoly – propaganda, dezinformace, fake news, konspirační teorie. Kromě krátkého historického exkurzu zde Erik Dudinský uvádí i příklady některých konkrétních kauz, které se k těmto tématům vztahují, ale vyjma příběhu fotografické série S. Franklina z náměstí Tiananmen (Tank man), zde najdeme fotografických příkladů poměrně málo. Podobně problematická se jeví část kapitoly věnovaná geneticky upraveným potravinám – v předloženém textu manipulovaná fotografie nehraje nijak významnou roli, k tématu se vztahuje jen jeden snímek a celá problematika je spíše věcí slovní argumentace. Naopak velký potenciál manipulace diváka prostřednictvím fotografie nabízí současný fenomén „meme“, kde by bylo jistě možné přijít s autorským textem. Podobně atraktivní pro hlubší analýzu se nabízí i třetí kapitola Dopady manipulace ve světě. I když zde Erik Dudinský popisuje prostředí a některé praktiky platform Facebook, Instagram či YouTube a věnuje se situacím souvisejícím s politickou propagandou, problematika manipulace fotografickým obrazem je zde spíše jen okrajová a analyzovaného obrazového materiálu je minimum. Jde tak opět

převážně jen o slovní popis situace, která je do značné míry všeobecně známá, doplněný o detailnější informace z konkrétních kauz spojených s blokováním nejrůznějších účtů. Stejně tak v závěrečné kapitole Akceptovaná manipulace jsou některé pasáže pouhou rekapitulací obecně známých a širokou veřejností reflektovaných faktů: reklamní foto není tak úplně pravda, téma rovnosti pohlaví... Potenciál k další autorské analýze by se dal hledat v podkapitole problematiky manipulace na sociálních sítích z komerčních důvodů – zejména svět influencerů jistě v tomto ohledu představuje zajímavý prostor pro autorský text věnovaný vizualitě, se kterou pracují a prosazují své zájmy.

Po formální stránce shledávám v práci jako problematické ne zcela přehledné označení citací (např. užití kurzívy by jistě usnadnilo orientaci v textu) a nedostatečné rozdělení informačních zdrojů, které jsou vypsány v jednom bloku bez jakéhokoliv dalšího rozlišení – čtenář tak musí sám hledat, které zdroje jsou např. tištěné, internetové či další.

Z předložené diplomové práce Erika Dudinského je zřejmé, že se problematikou manipulace zabývá a v jeho životě toto téma má svoji významnou roli. Na druhou stranu se v textu setkáváme s pasážemi, které se původnímu tématu Manipulace v současné fotografii poněkud vzdalují, obrazová manipulace fakt ustupuje do pozadí a téma se mění na manipulaci ve veřejném prostoru obecně. Nezasvěcený čtenář si z textu jistě doplní některé informace nebo získá v dané problematice ucelený přehled. Práci by ale jistě kvalitativně posunulo důsledné sledování problémů manipulativních zobrazení a s tím související větší množství vlastních myšlenek a autorského analytického textu.

Práci doporučuji přijmout.

Kontrola plagiátorství byla negativní/ ~~pozitivní~~ – systém našel shodu 0 %.

Návrh klasifikace: C - dobře

V Brně dne 5. 6. 2021

.....
podpis vedoucího práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	D - uspokojivě	E - dostatečně	F - nedostatečně
-------------	-----------------	-----------	----------------	----------------	------------------